

TÜRKLERİN

KULLANDIKLARI

TAKVİMLER

1) Oniki Hayvanlı Türk Takvimi:

a) İslam'dan önceki Türklerin kullandıkları bilinen ilk takvimdir.

ü On iki Hayvanlı Takvim 'in Türkler 'e özgü olması, Türkler 'in çok eski dönemlerden itibaren astronomi bilimi ile yakından ilgilendiklerini gösterir.

b) Güneş yılını esas alır. Buna göre bir yıl, 365 gün, 5 saatten biraz fazladır.

c) Her yıla bir hayvan adı verilmiş, 12 yıl bir dönem kabul edilmiş, aylar; birinci ay, ikinci ay... olarak adlandırılmıştır.

d) Bu takvimde yılbaşı 22 Aralık'tır.

e) Bu takvimde tarih başlangıcı yoktur.

f) Bu takvimi Türklerin yanısıra Moğollar, Çinliler, Hintliler ve Tibetliler de kullanmışlardır. Halen Orta Asya'da bazı topluluklar tarafından

2) Hicri Takvim:

a) Ay yılını esas alır. (Ay'ın Dünya çevresindeki yörüngesinde bir dönüşü 29,5 gündür. Bu nedenle hicrî takvimde aylar 29 ilâ 30 gün çekmektedir. Ay'ın Dünya çevresinde on iki dönüşü, bir ay yılı olmaktadır. Bir ay yılı ise 354 gündür. Hicrî yıl, milâdî yıldan 11 gün daha kısadır.)

b) Hicrî takvim, Hz. Ömer zamanında düzenlenip kullanılmaya başlanmıştır.

c) Başlangıç olarak Hz. Muhammed'in Mekke'den Medine'ye göçü (622) kabul edilmiştir. Bu nedenle Miladi Takvim ile Hicri Takvim arasında 622 yıllık bir fark bulunmaktadır.

d) Hz. Ömer zamanında düzenlenerek uygulanmaya konulmuştur.

e) Hicri- Kameri olarak da adlandırılan bu takvim, Türkler'in İslamiyet'i benimsemesinden sonra, bir çok İslam ülkesinde kullanıldığı gibi Müslüman Türkler tarafında da benimsenmiştir..

f) Türkiye Cumhuriyeti'nin batılılaşma ve çağdaşlaşma yolunda yaptığı inkılaplar sonucunda 25 Aralık 1925'te yürürlükten (uygulama tarihi:1 Ocak 1926) kaldırılmıştır.

g) Günümüzde sadece dini günlerin, gecelerin ve ayların belirlenmesinde kullanılmaktadır

3) Celali Takvimi:

a) Güneş yılını esas almıştır.

b) Büyük Selçuklu Sultanı Melikşah döneminde eski İran takvimi esas alınarak hazırlanmış ve uygulanmaya başlanmıştır. Bu Takvime, Takvim-i Melikşahi de denilmiştir. (B.Selçuklularda Sultan Melikşah'ın isteği ile Nizamülmülk tarafından Ömer Hayyam'ın başkanlığında bir komisyona hazırlatılmıştır.)

c) Hicri takvimin kullanımına devam edilmiş, Celali takvim yalnızca ekonomik işlerin düzenlenmesinde kullanılmıştır.

d) Başlangıç tarihi olarak 1079 yılı alınmıştır.(Hicri 471 yılının ramazan ayının 9.gününden (Miladi 15 Mart 1079) itibaren uygulanmaya başlanmıştır.)

e) Büyük Selçuklular 'ın dışında Ekber Şah zamanında (1556–1603)

Hindistan'da kurulan Babürlüler de kullanmıştır.

f) Babür İmparatorluğu tarafından da kullanılmıştır.

g) Nevruz (21 Mart) yılbaşı olarak kabul edilmiştir.

h) Melikşah'ın ölümünden sonra terk edilen bu takvimden yararlanılarak gregoryen takvimi oluşturulmuştur.

i) Osmanlı'daki devletin resmi takvimi demek olan müneccimbaşı takvimleri de celali takvimi düzeninde hazırlanmıştır.

4) Rumi (Malî) Takvim:

a) Güneş yılını esas almıştır.

b) Başlangıç olarak hicri takvimde olduğu gibi Hz. Muhammed 'in Mekke'den Medine'ye göçü (622) kabul edilmiştir.

c) Hicri- Şemsi olarak ta adlandırılan bu takvim Osmanlı Devleti'nin I. Mahmut zamanında batı ile ekonomik ilişkilerini düzenlemeye yönelik olarak (Hicri 1089, miladi 1678) kullanılmaya başlanmıştır. Hicri 1255/miladi 1839'da

ise bütün resmi ve mali işlemler Rumi takvime bağlanmıştır. 1870 yılına kadar mali tarihin yanına hicri tarih de konmuş ve bu şekilde uygulanmıştır.

Ancak hicri takvim ile miladi takvim arasındaki 11 günlük farktan dolayı, bu iki takvimin kullanılmasında çeşitli problemler ortaya çıkmıştır. 1870 yılında çıkarılan bir kanunla Gregoryen takvimine geçildi. Rumi 16 Şubat 1332- 1 Mart 1333 (1 Mar 1917) olarak kabul edildi. Böylece 13 günlük fark giderilmiş oldu.

d) Mart ayı başlangıç kabul edilmiş, 1926' da resmi işlerden, 1982'de de ekonomik işlerden kaldırılmıştır.

5) Miladi Takvim:

a) Güneş yılını esas almıştır.

b) İlk şekli Mısırlılar tarafından oluşturulmuş, Roma İmparatorlarından jul Sezar zamanında MÖ. 46'da geliştirilmiş, 1582'de Papa XIII. Gregoryen tarafından bugünkü şekle getirilmiştir.

c) Başlangıç Hz. İsa'nın doğumu'dur. Bu tarih sıfır sayılarak öncesine MÖ, sonrasına da MS denilmiştir.

d) 1 Ocak 1926 'dan itibaren Türkiye'de tamamen yürürlüğe girmiştir.

(Ülkemizde 1 Mart 1926'da milâdî takvim kabul edilmiştir. Rumî takvim ise

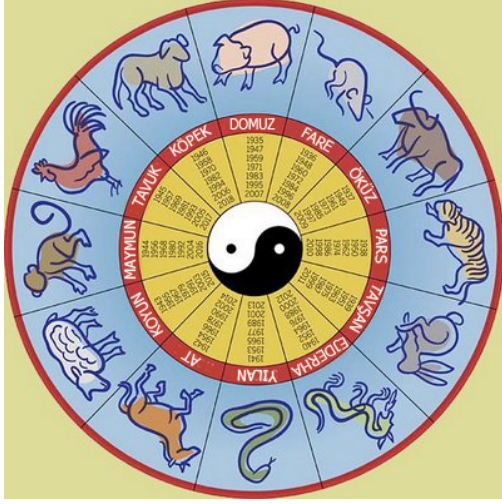
bütçe ayarlamalarında kullanılmıştır. 1983 yılında malî yılbaşının Ocak ayının birinci gününe alınmasıyla da tamamen kullanımdan kaldırılmıştır. 26 Aralık 1925 tarihinde çıkarılan bir yasayla diğer bütün takvimler yürürlükten kaldırılarak yerine, bugün kullandığımız milâdî takvim kabul edilmiştir.).

- e) Böylece Türkiye, ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal alanlarda Avrupa devletleri ile ilişkilerini geliştirmeye ve çağdaşlaşmaya yönelik önemli bir adım atmıştır.
- f) Günümüzde dünya devletlerinin birçoğu bu takvimi benimsemiştir.

Hicri Takvimle Miladi Takvim Arasındaki Farklar Nelerdir?

- 1) Hicri Takvim AY yılını, Miladi Takvim GÜNEŞ yılını esas alır. Bu yüzden ikisi arasında 11 gün fark vardır.
  - 2) Başlangıç tarihleri farklıdır. Hicri Takvimde başlangıç tarihi Hazreti Muhammed'in Mekke'den Medine'ye hicret ettiği tarih olan 622 yılıdır. Miladi Takvimde ise başlangıç Hz. İsa'nın doğum tarihi 0 yılıdır
-

12 Hayvanlı Takvim:

Güneş yılı esaslıdır. Her yıla bir hayvan ismi verilir. 12 aydan oluşur. Bu hayvanlar sırasıyla sıçgan (sıçan), ud (sığır), bars (pars), tavişgan (tavşan), lu (ejderha), yılan (yılan), yunt (at), koy (koyun), bıçın (maymun), takuk (tavuk), it (it)ve tonguz (domuz)'dur.

Hunlar, Göktürkler, Uygurlar, Kırgızlar, Moğollar v.s. tarafından kullanılmıştır. Başlangıcı yoktur.

12 Hayvanlı Türk Takvimi'nin geçmişi, kabile yaşamı içinde çok eskilere gidiyor, totemik ve büyü özellikler taşıyor. (4) Takvim 12 yılda bir devrediyor. 12 yıla ayrı hayvan isimleri verilmiş. Bunların totemik semboller olduğu sanılıyor. Çünkü on iki boy var ve boyların totemleri de değişik hayvanlar. Totem kabile yaşamında bazı kutsal sayılan düzenlemeleri belirliyor. Kabilenin koruyucusu olarak kabul ediliyor. Totem hayvanı kabile üyeleri tarafından avlanamıyor, öldüremiyor, ancak kutsal törenlerde

kurban ediliyor vb. Bu özellikler takvime büyümlü ve kutsal nitelikler kazandırıyor.

12 hayvan yılı, sırasıyla ve orijinal söylenişle şöyle: Sıçgan (sıçan), Ud (sığır), Bars (pars), Tavışgan (tavşan), Lu (ejderha), Yılan, Yond (at), Koy (koyun), Biçin (maymun), Taguk (tavuk), İt (köpek), Tonguz (domuz).

Takvim sadece bir zaman ölçütü işlevi görmüyor, aynı zamanda isminden gelen totemik özelliklerle de etkili oluyor. Her yıl adını aldığı hayvanın özelliklerine sahip. Bu özellikler o yıl olacak ve yaşanacak olayları belirliyor. Bu kadar değil, aynı zamanda her kişinin karakteri ve yaşamı, doğduğu yılın genel özelliklerine göre önceden belirleniyor, ki bunların kader anlayışının örnekleri olduğu söylenebilir.

Yıllara atfedilen özellikler incelendiğinde, doğrudan adını aldığı hayvanın özelliklerinden hareket edildiği görülüyor. Yorumlar bu yönüyle çok doğrudan ve doğal. Ancak aynı zamanda, kabile hiyerarşisine bağlı olarak hayvanlara atfedilen değerin de yorumlarda etkili olduğu belirtiliyor.

Örneğin, İt yılında doğan bir kişi Karageyik yılında doğduğunu söylüyor.

Böyle olunca herkes onun İt yılında doğduğunu anlıyor ama bu kural bozulmuyor. Benzer şekilde Domuz adı da söylenmiyor. Öteki hayvan isimleri söyleniyor. Bu anlayışlar takvimin kaynağında değil daha sonraki gelişmeler içinde ortaya çıkmış olabilir.

Zaman içinde 12'li düzen dünyayı oluşturduğuna inanılan dört temel öge (toprak, ateş, rüzgar ve su) ve dört temel yönle ilişkilendiriliyor. Buna göre, doğu orman ve/veya toprakla, güney ateşle, batı rüzgarla ve kuzey su ile beraber anılıyor. Her yöne 3 hayvan düşüyor. Böylece yılların özellikleri, bu kaynaklardan gelen özelliklerle daha da ayrıntılandırılıyor.

Hicri Takvim:

Ay	Türkçe	İngilizce	Arapça	Gün	Notlar(Ay Kısaltmaları)
Birinci Ay	Muharrem	Muharram ul Haram	محرم	30	M
İkinci Ay	Şafer	Safar ul Muzaffar	صفر	29	S
Üçüncü Ay	Rebiülevvel	Rabi' al-awwal	ربيع الأول	30	Ra
Dördüncü Ay	Rebiulahir	Rabi' al-thani	ربيع الثاني	29	R
Beşinci Ay	Cemaziyelevvel	Jumada al-awwal	جمادى الأولى	30	Ca
Altıncı Ay	Cemaziyelahir	Jumada al-thani	جمادى الثانية	29	C
Yedinci Ay	Recep	Rajab	رجب	30	B
Sekizinci Ay	Şaban	Sha'aban	شعبان	29	Ş
Dokuzuncu Ay	Ramazan	Ramadan	رمضان	30	N
Onuncu Ay	Şevval	Shawwal	شوال	29	L
Onbirinci Ay	Zikade	Dhu al-Quidah	ذو القعدة	30	Za
Onikinci Ay	Zilhicce	Dhu al-Hijjah	ذو الحجة	29 ya da 30	Z

Hz. Peygamber (s.a.s)'in Mekke'den Medine'ye hicretini tarih başlangıcı olarak alan takvim. Hicrî Kamerî takvime İslâm takvimi de denir. Ayın yörüngesi üzerinde dönüşüne göre düzenlendiği için kamerî (ay) veya hicrî adı verilmiştir. Ay yani kamerî takvimi ilk olarak Bâbillilerin kullandığı bilinmektedir.

Müşrikler İslâm'dan önce Kusay b. Kılâb'a verdikleri önemden dolayı Onun ölümünü tarih başlangıcı olarak kabul etmişlerdir. Ancak Fil olayından sonra tarih başlangıcı olarak bu olay kabul edilmeye başlanmıştır (Tarihu'l-Yakubî, II,17). Taberî'de geçen, Peygamberimiz (s.a.s)'in Medine'ye hicretiyle tarih kullandığı şeklindeki bilgilerin ne derece sıhhatli olduğu bilinmemekle beraber, bunun kesinlik kazandığı dönem Hz. Ömer (r.a) döneminde kabul edilen hicrî takvimle başlamıştır (Taberî, Tarihu'l Umem ve'l Mülük, II,253. Buhârî, et-Târihu'l-Kebîr,I,10).

Medine'de İslam devletinin kurulmasından Hz. Ömer (r.a.) devrine kadar müslümanlar bazı önemli olayları tarih başlangıcı kabul edip buna göre zamanlarını tayin etmekteydiler. Meselâ; Fil olayı, ficâr savaşı, zelzele yılı, veda haccı yılı ve bazı önemli zatların ölümü gibi olaylar tarih başlangıcı olarak kabul edilmekteydi. Ancak bu, zaman zaman karışık bir durum arz ediyordu. Hz. Ömer (r.a) bu karışıklığı gidermek amacıyla konuyu diğer sahabelerle istişare etti. Bu sırada meydana gelen olay bunun gerekliliğini bir kat daha arttırdı. Yemen Valisi Ya'la b. Ümeyye Hz. Ömer (r.a)'a gün, ay ve yılı belli olmayan bir mektup gönderir. Aynı şekilde yılı belli olmayan vadesi Şaban ayı, diye kaydedilen bir senet Basra Valisi Ebû Musa el-Eşarî'ye getirilir. Sözkonusu senette geçen şaban kelimesinin, bu yıla mı, geçen yıla mı, yoksa gelecek yıla mı ait olduğu meselesi kesin olarak

anlaşılmayınca bu tarih ve sened ihtilafa sebep oldu ve konunun önemini ortaya çıkardı. Sahabiler meseleyi görüşerek tarih başlangıcı konusunda İran, Yunan vb. gibi ülkelerin takvimlerini benimseme tekliflerini ileri sürdüler. Ancak bu teklifler kabul görmeyince Hz. Ali (r.a) takvimin hicretin başlangıç olması gerektiğini ileri sürdü. Onun bu görüşü derhal benimsendi. Hz. Peygamber (s.a.s), rebiülevvel ayında hicret etmişti. Ancak kamerî yıl muharrem ayı ile başladığından tarih iki ay sekiz gün geri alınıp Hicrî takvimin başlangıcı 23 Temmuz 622 olarak tesbit edildi.

Milâdî ve Rûmî tarihler gibi on iki ay esasına dayanan hicrî yıl muharrem ayı ile başlar ve zilhicce ile sona erer. Hicrî (kamerî) aylar şunlardır:

Muharrem, safer, rebiülevvel, rebiülâhir, cemâzielevvel, cemâzielâhir, recep, şaban, ramazan, şevvâl, zilkade,

Yazışmalar ve iktisâdî sahalarda rahatlıkla kullanılan bu takvime karşılık milâdî takvimde, ziraata ait vergilerin toplanmasında yardımcı olmuştur.

İslâm takvimi, müslümanlara mâl olmuş bir takvimdir ve hatta okuma-yazması olmayan bir kimsenin bile kullanabileceği bir vasıtaadır. Bu

takvimin hesaplarını yapmak, ramazanın ne zaman başlayacağını bilmek, ne zaman namaz kılınacağını belirlemek için ince astronomi bilgilerine gerek yoktur. Ayın 29. günü güneşin battığı taraftaki gök ufkuna dikkatle bakılır, şayet yeni ayın o incecik hafi batı ufku üzerinde görünmüşse, ay doğmuş ve

takvime göre ertesi ayın ilk günü başlamış olur: Hilâlin bu görüntüsü 5-6 dakika sürer ve sonra kaybolur. Şayet bir görüntü tesbit edilememişse ay otuz gün sürecektir bu kesindir, yani ertesi akşam ufukta kesinlikle hilâl görülür. Şayet 29. günü göğün bulutlu olması sözkonusu ise o ayın 30 gün süren bir ay olduğu kabul edilir (Muhammed Hamidullah, İslâm Peygamberi, çev, S. Tuğ, II, 857)- Ayrıca hilâlin hareketleri de kesin olarak belli değildir. Bazen ay bütün hareketlerini 29 günde, bazen 30 günde tamamlar.

Hicrî takvim hicreti esas alır. Günümüzde kullanılan milâdî takvim ise Hz. İsa'nın doğumunu 'tarih başlangıcı olarak esas almaktadır.

Hicrî yahut kamerî yılı, milâdî yıla çevirmek için şöyle bir formül

kullanılmaktadır: Hicrî yıl sayısını 33'e bölüp çıkan sayıya 622 eklenir ve milâdî yıl bulunur. Milâdi yıl = (hicrî yıl x 32/33) + 622 formülü ile bulunur.

Mesela: 1000 yılının % 3'ü 30 eder, geriye 970 kalır. Bu sayıya 622

eklenince karşılığı olarak milâdî 1592 yılı bulunur. Milâdî yılın hicrî yıl

karşılığını bulmak için de şu formül kullanılır: Hicri yıl = (milâdî yıl-622) x

33/32, meselâ; (1453-622) x 33/32 = 857

Hicrî ve rûmî takvim uzun müddet müslümanlarca kullanılmış 26 Aralık

1925 tarihinde yürürlükten kaldırılmıştır. Hz. Ömer (r.a)'ın tesis ettiği hicrî

takvim batılılaşma sürecinin bir devamı olan inkılapların, İslâm hukukunu

yürürlükten kaldırması sonucu, bu hukukun bir parçası olan hicrî takvim de kaldırılarak müslümanların İslâm dünyası ile olan bağları koparıldı. "Ey iman edenler, Yahudileri ve Hıristiyanları kendinize dost (ve hâkim) edinmeyin. Onlar ancak birbirlerinin dostudurlar. İçinizden kim onları dost ve danışılacak makam edinirse, o da onandır. Şüphesiz Allah o zalimler gürûhunu başarıya ulaştırmaz (el-Mâide, 5/51).

Celâlî takvimi (takvîm-i melîkî de denir):

Selçuklu sultânı Celâl-üd devle Melikşâh [1055-(1072-1092)] tarafından dönemin en büyük âlimlerine yaptırılmıştır. Dünyâdaki en sağlıklı Güneş takvimidir. İlmî bir ihtiyâc sebebiyle, bir Türk sultânı tarafından yaptırılmış olması, takvime millî bir vasıf kazandırır. Kısacası Celâlî takvimi ay

adlarının Farsça olmasının dışında tam bir Türk takvimidir.

Celâlî takviminde zaman, 20 Mart 1079 târîhinde Bağdat'taki Nizâmîye

Medresesi mevkiinde Güneş'in batış ânı ile başlar(*). Gerçek yıl sayısı da

aynı andan i'tibâren başlar. Bu takvimde yıl 30'ar günlük 12 aya ayrılır.

Geride kalan 5 ya da 6 gün son aya "ekleme günler" adıyla eklenir. Yılın kaç

gün süreceği yıl sayısı ile 365.24219'un çarpımı ile bulunur. Çarpım sonucu

çıkacak küsür 5'ten küçük ise gün sayısı olarak dikkate alınmaz. 5'ten büyük

ise yıl 366 gün olarak alınır.

Bu takvim Selçuklu'dan sonra da İran'da kullanılmaya devâm edilmiştir ve

hâlâ da kullanılmaktadır. Ancak Acemler takvimi 622 yılının 20 Mart'ından

başlatmışlar, takvimin ilk 6 ayını 31 gün, ikinci 6 ayını da 30 gün

saymışlardır. 365 gün süren yıllarda ise son ay 29 gün sayılmaktadır.

(*) İslâmîyeti kabulün öncesinde de sonrasında da Türkler'de gün, Güneş'in

batışı ile başlar.

Rumi Takvim:

Adı	Ölçümün başlangıç noktası	Süresi (gün)
Dönencel yıl (Tropikal yıl)	İlkbahar noktası	365.2422
Yıldızıl yıl (Sideral yıl)	Bir yıldız	365.2564
Ayrıkıl yıl (Anomalistik yıl)	Günberi noktası	365.2596
Ay yılı (Lunar yıl)	Yeniay	354.3671
Kavuşum (Sinodik) ay	Yeniay	29.5306
Ayrıkıl (Anomalistik) ay	Enberi noktası	27.5546
Ejder (Drakonik) ay	Çıkış düğümü	27.2122

Osmanlı Devletinde Hicri 1205 (1790) yılından itibaren malî İşleri tanzim etmek

için kullanılan takvimin adı. Osmanlılar, diğer İslâm devletlerinde olduğu gibi bütün İşleri ni Hicri tarih esası üzerinde yürütüyorlardı. Daha sonraları bir takım, malî gerekçeler sebebiyle resmî işlemlerde Hicri tarihi bırakarak güneş esasına dayalı tarihleme sistemine geçilmiştir. Başlangıç tarihi M.S 594 tür. Mart ayı ile başlamaktadır. Hicri takvim ayın hareketlerine göre tesbit edildiği için Semsî takvime göre 1 yılı, on bir gün önce tamamlar. Bu fark 33 senede Semsî takvime bir yıllık bir fark yapar. Bunun için her otuz üç yılda, bir yıl düşülerek Semsî sene ile mutabakat sağlanmaktaydı.

Düşülen bu seneye "Sivis senesi" denir. Düzeltilmemiş Julien takvimine göre ayarlanmış olduğu için Rumî Takvim ile miladi takvim arasında 13 günlük bir fark vardır. Bu fark 1582'de Gregorien takviminde yapılan 10 günlük düzeltmenin 1900 yılında 13 güne çıkmasından doğmaktadır. 1871 yılında Cevdet Paşa, başkanlığında kurulan komisyon münasebetiyle kaleme aldığı "Takvimul-Edvar" adlı eserde, bu takvimin, Semsî aylar esasına göre

Kamerî hesapla tesbit edilmesinin dogurdugu mahzurlari ortaya

koymaktadır. Bu takvim Osmanli Devleti'nin sonuna kadar yürürlükte

kalmistir.

Rumî takvim, 1871'de hicret esas alinarak yeniden sekillendirilmistir.

Baslangiç tarihi, Miladi 23 Eylül 622 olarak alinmistir. Aylar Semsî olarak

hesaplandigi isin Hicrî-Kamerî tarihe göre her otuz üç yilda bir yil geri

kalmaktadır.

MİLADÎ TAKVİM:

15 ZİL-HİCCE 1428		
Hicri Semsî: 1386	Rûmî: 12 K. Evvel 1423	Kasım: 48
	25 2007 ARALIK 12. ay, 31 gün, 52. hafta Yılın 359. günü Kalan gün: 6	
İstanbul	SALI	Ezâni (Mehallî)
İmsak 5:31	SSCB dağıldı. (1991) - Gaziantep'in kurtuluşu. (1921)	İmsak 12.42
Güneş 7:20	İsmet İnönü'nün vefâtı. (1973)	Güneş 2.31
İsrağ 8:15	[Gündüzün uzaması 0 dak. - Ezâni saat 1 dak. geri alınır.]	İsrağ 3.26
Öğle 12:15		Öğle 7.26
İkinci 14:34		İkinci 9.45
Akşam 16:50		Akşam 12.00
Yatsı 19:26		Yatsı 1.36
Kible sâ. 10:08		Kible sâ. 5.19
Allahü teâlâ, sâlih bir Müslüman kulu hürmetine, komşusu olan yüz hâne halkını belâ ve musibetten korur. Hadis-i şerif		

Hız. İsa'nın doğumunu tarih başlangıcı ve dünyanın güneş etrafındaki dönüş süresi olan 365 gün 6 saatlik zamanı yıl olarak kabul eden takvim.

Dönencel yıl müddeti 365, 2425 gün üzerine kurulmuş olan bu takvimde, bir yıl uygulamada yaklaşık 365 gün 6 saat alınmak suretiye, kalan 6 saatlik

fark her dört yılda bir 24 saate çevrilerek bu bir günlük süre, normal şartlarda yirmi sekiz gün süren Şubat ayına ilâve edilmiş ve böylece her dört yılda bir Şubat ayının yirmi dokuz gün sürdüğü kabul edilmiştir. Bu tür yıllara da "fazlalık yıl" veya "artık yıl" ismi verilmiştir.

Milâdi takvimin ilk şekli olan Jülyen takvimi, M.Ö. 46 yılında Roma'nın kuruluşunun 708. yıldönümünde, İskenderiyede yaşayan astronomi bilgini Sosigenes'in tavsiyesi üzerine Roma İmparatoru Julies Cesar tarafından yapılmıştır. Julies Cesar tarafından gerçekleştirilen bu takvim reformu sırasında Roma'da günlerin sayılması konusunda düzensizlik görülmüş; buna da rahip ve papazların bazı çıkar hesapları yüzünden tarihleri istedikleri şekilde değiştirmeleri sebep olmuştur. Bu düzensizliğin giderilmesi amacıyla Julies Cesar yılbaşı gününü 1 Mart'tan 1 Ocak tarihine çevirmiş, yıl bir defaya mahsus olmak üzere 445 gün'e çıkarılarak düzensizlik ortadan kaldırılmıştır. Böylece M.Ö. 46 yılının 1 Ocağında Jülyen takvimi yürürlüğe girmiş olmasına rağmen uygulama çözüm getirmemiştir.

Dört yılda bir gün eklemekle takvim yine kesin bir şekilde düzeltilmiş olmuyor, bu hesaplama göre arada yine 1000 yılda 7,5 günlük bir fark kalıyordu. Bir yılda 0,007784 yıllık fark, başlangıçta önemsiz gibi görünüyorsa da zaman geçtikçe fazlalaşacağından, ban yanlışlıkların ortaya çıkmasına sebep olabilirdi. Gerçekten de, bu takvimin,1500 yıl

kullanıldıktan sonra, güneş yılından 10 gün geri kaldığı anlaşılmıştır. Tarih, 21 Mart olması gerekirken eldeki takvimde 11 Mart görfinmekteydi.

Papa XIII. Gregorius'un 1582 yılında Jülyen takviminde görülen düzensizliğin giderilmesi amacıyla yaptığı çalışmalar sonunda toplanan Ruhâni meclis, her dört yüz yılda üç artık yılın atılarak bu farkın giderilmesini sağladı. Buna göre dörtyüzün katları olan bin altıyüz, ikibin, ikibin dört yüz yılları artık yıl olarak düşünülemez. Bu da Greğorius takvimi reformunun son özelliğini meydana getirir. Yine bu takvim çerçevesinde MS. 325 yılında takvimin başlıca kurallarını belirleyen İznik Konsülü, Güneş Çevriminin esas alınarak mevsimlerin güneş çevrimine yerleştirilmesine karar vermiştir. İznik Konsülünün toplanmasından, 1582 yılına kadar ki fark olan 1257 yılda bu farkın on güne ulaştığı anlaşılmış, o günkü takvim gününe on gün eklenmiştir. Böylece Roma'da 4 Ekim 1582 Perşembe gününü doğrudan doğruya 15 Ekim Cuma gününe bağlama kararı alınmıştır. Bu sayede hafta içinde günlerin sırası da değişmemiş oluyordu. İşte bu değişme ve toplantıyı (İznik Konsülü) düzenleyen Papanın ismine atfen, bu takvime Gregorien (milâdî) Takvimi denir. Gregorien Takvimi Fransa'da 1582 yılında kabul edilerek, 9 Aralık 1582'den hemen 20 Aralık'a geçilmiştir. İngiltere 1752 yılının 3 Eylül günü kabul ettiği bu takvimle doğrudan 14 Eylül gününe geçmiştir.

Gregorien takviminde yılbaşının 1 Ocak tarihi olarak kabul edilmesi 1752 yılında gerçekleşti. O tarihe kadar 24 Aralık ile 1 Ocak tarihlere çiftyıl adı verilmekteydi.

On iki aydan oluşan miladi yılın aylarının isimleri ve bu ayların süreleri şöyledir: Ocak 31; Şubat 28, 29; Mart 31; Nisan 30; Mayıs 31; Haziran 30; Temmuz 31; Ağustos 31; Eylül 30; Ekim 31; Kasım 30; Aralık 31. Ayrıca her yıl ilkbahar, yaz, sonbahar, kış olmak üzere dört mevsime ayrılmıştır.

Yıl, her biri kavuşum ayının dörtte birine tekabül eden elli iki haftaya bölünmüştür.

Milâdî yılı Hicrî yıla çevirmek için önce eldeki milâdî tarihten 622 sayısı çıkarılır; kalan sayı 33'e bölünür; bölüm, kalan sayıya eklenir: Hicri yıl = (Milâdi yıl-622) x 31 Bir hicri yılı milâdi yıla çevirmek için ise şu formül uygulanır:

$$\text{Miladi yılı} = \text{Hicri yılı} \times 33 + 622$$

Her ne kadar miladi takvim Hz. İsa'nın doğum gününü 1 Ocak (başlangıç) olarak kabul ediyorsa da bunun kesin olmadığı bilinmektedir.

Türkiye'de Miladi Takvimi İlk olarak Osmanlı devletinde İttihat ve Terakki partisi zamanında Takvim-i Garbi ismiyle 1917'de yürürlüğe konan

Hıristiyan takvimi, Cumhuriyetin kurulmasıyla gerçekleştirilen köklü

devrimler sırasında resmen kabul edilmiştir. 26 Aralık 1925 tarih ve 698

sayılı "Takvimde Tarih Mebdeinin Tebdili" hakkındaki kanunla, Hicri 1342 Ocak ayının ilk günü 1 Ocak 1926 olarak değiştirilmiş ve bu tarihten itibaren yeni takvim yürürlüğe girmiştir. T.B.M.M. tutanaklarında kanun şu şekilde resmilik kazanmıştır:

Kanun No: 698. Kabul tarihi: 26.12.1925.

Madde 1. Türkiye Cumhuriyeti dahilinde resmi devlet takviminde tarih başlangıcı olarak uluslararası takvim (milâdî Gregorien) başlangıç kabul edilmiştir.

Madde 2. 1341 senesi Kânûn-i evvelinin otuz birinci gününü takip eden gün, 1926 senesi Kânûn-i sânişinin birinci günüdür.

Madde 3. Hicrî Kamerî takvim öteden beri olduğu üzere özel hallerde kullanılır. Hicrî Kamerî ayların başlangıcını rasathane resmen tesbit eder.

Madde 4. İşbu kanun neşri tarihinde muteberdir.

Madde 5. İşbu kanunun ahkâmını icraya İcra Vekilleri Hey'eti memurdur T.B.M.M. Kanunlar Dergisi, c.1 V, Atatürk İnkılâbı, Kültür Bak. Yay. Ankara 1984, s. 497).

"1927 yılından itibaren Türkiye müslümanları ve hristiyanlar halkı ilk kez ortak bir yıl hesabı kullanmaya başladılar. Aynı şekilde, yine ilk kez, birçok Türk, Avrupa âdetlerine uyarak yılbaşlarında birbirlerine iyi dileklerini ilettiler" (bk. Paul Geutizon, Mustafa Kemal ve Uyanan Doğu, çev. Fethi

Ülkü, Kültür Bakanlığı yayınları, Ankara 1983. s. 145. Gotthard Jaschke, Yeni Türkiye'de İslamlık, Türkçesi, Hayrullah Örs, Ankara, 1972. s. 29-30). Cumhuriyet devrimlerinden sadece birisi olan milâdi takvimin kabulüyle Türkiye müslümanlarının bin yıllık islamî geçmişleriyle aralarına engeller konulmuş ve bundan böyle hristiyan Noel baba kültürü halk arasında yaygınlık kazanarak batılılaşma resmî devlet politikası haline almıştır. Hafta tatilleri pazar gününe alınmış, 1935 yılında ise Yahudilerin hafta tatilleri olan cumartesi günleri yarım gün tatil edilmiş, 1974 yılında cumartesi tatili tam güne çıkarılmıştır. Ancak Müslümanların tatili olan cuma günleri için aynı durum söz konusu olmamıştır

---

12 Hayvanlı Türk Takviminin Yılları

1. Yıl = FARE YILI (SIÇAN YILI)
2. Yıl = SIĞIR YILI
3. Yıl = ASLAN YILI (PARS YILI)
4. Yıl = TAVŞAN YILI
5. Yıl = BALIK YILI (LUV ya da EJDERHA YILI)

6. Yıl = YILAN YILI

7. Yıl = AT YILI (YILKI YILI)

8. Yıl = KOYUN YILI (KOY YILI)

9. Yıl = MAYMUN YILI (BİCİN YILI)

10. Yıl = TAVUK YILI (TAKIK YILI)

11. Yıl = KÖPEK YILI (İT YILI)

12. Yıl = DOMUZ YILI (DONUZ ya da KARA GEYİK)

===== 12 HAYVANLI TAKVİM TALİHNAMESİ YANI

TARİHÇESİ VE ANLAMI-ÖNEMİ =====

Doğu yazmalarının verdiği bilgiye göre yeni yılın öncesindeki günlerden birinde Buda dünyadaki bütün hayvanları çağırmıştır. O kendisine saygı gösterip yanına gelen her hayvana farklı, güzel hediyeler ve her birine bir yıl vereceğini söylemiştir. Bu haberi duyan hayvanların hepsi hemen onun yanına gelmişlerdir. Budanın yanına ilk olarak gelen 12 tane hayvan şu sıralananlardır: fare, sığır, aslan, tavşan, balık, yılan, at, koyun, maymun, tavuk, köpek, domuz. Aslında, Buda'nın yanına ilk gelen sığırılmış. Ancak fare, iyice yakına gelinceye kadar sığırın sırtına binip gelmiş ve aradaki mesafe azalınca da sıçrayıp inmiş ve koşarak Buda'nın huzuruna ilk çıkan hayvan olmuştur. Her koşulda ilk olarak gelen 12 hayvanın her birine bir yıl yetiyormuş. Bu yılların her birine de ait olduğu hayvanın temel özellikleri

verilmiştir.

Rivayet edildiğine göre insan 12 yılın hangisinde doğarsa bu doğduğu yıla adı verilen hayvanın özelliklerini taşımış. Böylece yılın özelliği bilindiği için, 12 hayvanlı takvimin hangi yılında doğmuş olursa olsun insanın nasıl özelliklere sahip olabileceğini tahmin edebilmişlerdir.

Türkmen Halkı 12 hayvanlı takvimin yıllarının akılda kalması için şu aşağıdaki şiiri ezberlemişlerdir.

Yılbaşı sığan, sığır,

Arslan, tavşan, balık, yılan,

At, koyun, maymun, tavuk,

Köpek, Domuz oldu tamam.

Gelin, şimdi 12 hayvanlı takvime giren yıllara adı verilen hayvanlara, buna göre de insanlara ait olduğu düşünülen özellikleri karşılaştırıp görelim.

1. Yıl FARE YILI

İnanışa göre fare yılında doğan insan, gözden uzak kalmaya çalışır, genellikle ufak tefek işlerle meşgul olmayı tercih eder. Dış görünüşünden onun rahat, tepkisiz ve ne iyi ne kötü biri olduğunu düşünürsünüz. Ama dış görünüşü sakın, sessiz, geniş adam dedirtse de bu adamların içinde coşkun dalgalar çırpınmaktadır. Bu yılda doğan insanların görüntüsü de çekicidir.

Bu insanlar kendilerine hâkim kişilerdir. Başlarına kötü bir iş geldiğinde

tahammül edebilirler; derdi, tasayı da içlerine atarlar.

Fare yılında doğanları iyi tanımak için onunla uzun süre tanışıyor ve konuşuyor olmak gerekir. O zaman ilk olarak onların endişeli, huzursuz ve hatta sinirli bir yapıya sahip olduğunu fark edersiniz.

Genelde bu insanlar iyi eğitimli olmayan, ama güzel konuşan, saygılı, başladığı işi bitirmeden bırakmayan insanlardır. Bu insanlar tutumludurlar; paralarını kendileri için harcamayı severler, hiçbir şeyden kısmazlar; başkalarına borç para vermekten hoşlanmazlar. Zengin olmaya çalışırlar.

Bazıları çok cimridir; ancak, hepsi böyle değildir. Zarurî bir durum ortaya çıktığında onlar ellerindeki parayı pulu düşünmeden harcarlar. Ama bu durum fare yılında doğanlarda sık görülmemektedir.

Eğer bu insanlar birini severlerse ona çok kıymet verirler. Kalabalığı severler. Genel olarak bu yılın kadınları dedikodu etmekten hoşlanırlar; bunların arasından çok dedikoducu kişiler çıkar. Gerçek dostları az olsa da iyi görüştüğü tanışları çoktur. Komşuları ile iyi geçinirler.

Fare yılının kadınları temizliği severler. Fakat yaptıkları bazı temizlik işleri anlamsızdır. Bu yılda doğanlar başka insanlara değil kendilerine güvenirlere.

Pek kimseye inanmazlar, ıvır zıvır konuşmalara önem vermezler, hayatlarına kendileri yön vermeye çalışırlar. Bu zaman içinde de her şeyden fayda ararlar, biraz da olsa faydalanmayı umarlar. Kendisinin güler yüzlülüğünden,

başardıklarından fayda görürler. Bazen daha fazlasını da elde edenleri olur.

Bu insanlar kendilerini sınırlandırmadan yaşamak isterler, çoğunlukla da bunu başarırlar. Ama gelecek, onları az da olsa korkutur. Bu yüzden yarını

hiç akıllarından çıkarmazlar. Becerebilseler ikinin birini yarına saklamak

isterler. Yaşlandıklarında fakirlik çekmemek için artırıp biriktirdiklerini

özenle saklamaya çalışırlar. Aslında bu insanlara hayalindekine ulaşma

arzusu başarıyı getirir. Fare yılında doğanlar az zahmet çekip başkalarının

hesabına yaşamak isterler. Başkasının başardığından faydalanmak isterler.

Fare yılında doğanların ömrünün ilk devresi rahat geçer, ikinci devresinde

başarısız başlayan işi veya hayal kırıklığıyla sonuçlanan sevgisi yüzünden

nasihat almaları mümkündür. Yaşlılık dönemi onlar için tekrar rahata

kavuştukları bir dönemdir. Bu insanların yetenekleri hakkında şunları

söyleyebiliriz: İlk olarak bunlar, edebiyatta başarılıdırlar. Kadınların

dokudukları el işleri diğerlerinininkinden ayrılacak kadar güzel olur.

Çocuklara ninni söyleme işinde yeteneklidirler. Bu yılın erkekleri, nasihat

vermede, konuşmada yeteneklidirler. Erkekleri de kadınları da eşya alıp

yığmayı severler. Onların eşya koydukları yerlere ne zaman baksan

gerekmez bir sürü şey olduğunu görürsünüz.

Fare yılında doğanlarla Maymun, Balık, Sığır yılında doğanların evlenmesi

uygun olur. Bunların özellikleri çoğunlukla birbirine uygundur. Hatta bunlar

birbirlerinin de eksikliğini kapatırlar. Köpek, Domuz, Yılan yılında doğanlarla

Fare yılında doğanın evliliği iyi sonuçlanmaz.

Bu çağın Fare yılları şunlardır: 1912, 1924, 1936, 1948, 1960, 1972, 1996,

2008, 2020,

2. Yıl SIĞIR YILI

Bu yılda doğan insanlar az konuşan, sabırlı insanlardır. Bu insanlar

güvenilir, görgülü, ve dış görünüş olarak çekicidirler. Bazen birden alevlenip

sinirlenirler; o zaman onlarla tartışmamak gerekir. Böyle zamanlarda

yapılacak en iyi şey onları sakinleştirmeye çalışmaktır. Çünkü bu yılın

insanlarının öfkesinin sınırı yoktur. Bunun sebebi de bu insanların öfkelerini

hep içlerinde biriktirip birden patlamaları olsa gerek.

Dışarıdan baktığında sıradan ve basit görünen bu insanlar keskin bir zekâyâ

sahiptir ve hızlı düşünüp çabuk çözüm üretmede yeteneklidirler. Her ne

kadar az konuşuyorlarsa da ilgili oldukları konularda ateşli bir

konuşmacıdırlar. Vücudu hayatın yükünü kaldıracak kadar güçlüdür.

Zorlukları aşıp geçmeyi severler; bu durum onları gerçekten coşturur ve

güçlendirir. Karşısına çıkılmasından hoşlanmazlar. Kendi haklılıklarından

gerçekten emin olduklarında onlara aksini söylemeye kalkmayın; boşu

boşuna mağlup olursunuz. Bu insanların inancını kırmak zordur. Onları, bir

kere inanıp yürüdükleri yoldan döndürmek imkânsız gibidir. Yeni bir şeyi

hayatlarına sokmadan önce önünü ardını iyice düşünüp tartarlar; ondan sonra harekete geçerler. Gelenek ve inançlarına sıkı sıkıya bağlıdırlar. Ticaret, alım satım gibi işler onlara çok uzaktır. Ticaret yapmaya kalkışacak olurlarsa yıpranacaklarının farkındadırlar. Bugün ve yarın gerek olmayacak hiçbir şey için başka işlerini bırakıp diğeriyle meşgul olmazlar.

Sığır yılında doğan insanlar çevresindeki insanlar tarafından tam ve doğru anlaşılmazlar. Onların her şeyi enine boyuna ölçüp biçerek yapıyor olmaları, bazı insanlar tarafından garip görülmektedir. Çünkü dünyadaki her şeyi düşünüp anlamak mümkün değildir ve bazı şeyler olduğu gibi kabul edilmelidir. Sığır yılının insanları ise tevekkül etmeyi en sona bırakırlar.

Sığır yılında doğan insanlar ailelerine düşkünlüdürler ve çocuklarını çok severler. Ama evinde sözlerinin dinlenmemesine tahammül edemezler ve o vakit çocuklarını incitebilirler. Çalışkan ve zorlukların altından kalkabilen insanlar olduklarından ailelerinin iyi ve düzenli bir hayatı olur. Bu insanların farklı taraflarından biri de çabuk karar verebilmeleridir. Bu özellik, onlara genellikle üstünlük sağlar. Sevgi, onlar için ikinci sıradadır. Bu durum, onların aile ilişkilerinde sıkıntı yaşamamasına sebep olur. Buna karşılık oldukça duygusal, vefalı ve bolluğu seven insanlardır.

Bu yılın erkekleri özgürce çalışabilecekleri işleri tercih ederler. Kadınları evcimendir; evlerini daha güzel hale getirmek için ellerinden geleni yaparlar.

Gençliği rahat ve huzurlu geçse de orta yaşlarda zorluklarla karşılaşması mümkün. Bu yüzden de önceleri kendileriyle iyi olan insanların daha sonra onlardan uzaklaşması durumuyla karşı karşıya gelebilirler. Bu yılın insanları ihtiyarlığında yine rahat bir hayata kavuşurlar.

Sığır yılında doğan insanlar için kendilerine hayat arkadaşı bulmak oldukça zordur. Fare ya da Tavuk yılında doğanlarla evlenmeleri uygundur. Köpek ve Koyun yılında doğanlarla evlilik bağı kurmaları tavsiye edilmez.

Yaşadığımız ağın Sığır yılları şunlardır: 1913, 1925, 1937, 1949,1961, 1973, 1985, 1997, 2009, 2021, ...

3. Yıl ASLAN YILI (PARS)

Aslan yılında doğan insanlar iyi huylu, çabuk parlayan, düzensiz insanlardır.

Bu insanlar kendilerinden büyüklerle veya yöneticilerle çok fazla zıtlaşırlar.

Buna karşılık saygı ve hürmet görürler. nemli bir karar vermeleri

gerektiğinde tereddüt ettikleri için birçok fırsatı kaırmışlıkları da az

değildir. Dar görüşlü olduğu için başkalarının söylediğine kolay kolay

inanmaz. Sürekli tartışıp zıtlaşmaktan zevk alır. Kendisinin haksız olduğunu

bilse de söylediği sözden kolay kolay geri dönmez. Bu da onların en kötü

yönlerinden biridir ve bu huyları yaşamlarında kolayca halledilebilecek işleri

bile zora sokar. Karakteri boyun eğmemeye, istediğini yaptırılmaya, sözlerini

yüceltmeye yatkındır; ancak, çoğunlukla yanlış kararlar alırlar ve doğru

sonuca ulaşmaları hep çok zor olur. Hiç kimse bu insanların yüzüne gerçeği söylemeye cesaret edemez. Çünkü onların karşı saldırısına maruz kalacakları kesindir. Eğer onların sözüyle, düşünüp tartmadan iş yapmaya kalkarsanız mutlaka kaybedersiniz.

Arslan yılında doğan insanlar gerçekten tevekkül sahibidir. Bu kadercilikleri onların sanki kanına sinmiştir. Bu yüzden de genelde düşünmeden iş yapar ve sonradan da yanıp yakılırlar. Bu insanlar, düşünüp taşınarak iş yaptıklarında mutlaka başarılı olurlar. Eğer aklı başında oğtlere kulak verirlerse bunun faydasını kesinlikle görürler. Azıcık bir şeyi bile fayda diye görürler; ancak, bol kazanç getirecek büyük işler için de hiç düşünmeden çok para harcayabilirler. Genelde “ben biliyorum” tavırları yzenden çok zarar ederler. Amaçlarına ulaşmak için her şeyi yapabilirler, hatta onları kanun da düzen de kolay kolay durduramaz.

En kötü taraflarında biri de belli bir sonuca ulaşmaları, kesin bir karar vermeleri gerektiği zamanlarda tereddüde düşmeleri ve fırsatları hep bu yüzden kaırmalarıdır. Bu insanlardan başarılı asker liderler olabilir. Ama yanlış yola düşecek olurlarsa kurnaz bir düşman, azılı bir suçlu olmaları da mümkündür. Bunun sebebi ise Arslan yılının insanların tam bir kaderci olmalarıdır.

Bu çok hassas ve sevgiye önem veren insanların şansı aşktan, sevgiden yana

pek gülmez. Gençliği çok rahat geçer; orta yaşlarına geldiklerinde hayatları kaynar kazana döner, başlarına gelmeyen iş kalmaz. Yaşlandıklarında artık onları rahat bir hayat beklemektedir.

Rivayetlere ve eski inançlara göre Aslan yılında doğan insanlar hırsızlığa, yangına, öldürülmeye karşı efsunluymuş. Her ne kadar böyle deniyorsa da onlar kendilerine göz kulak olmayı unutmasınlar.

Aslan yılında doğan insanların At ya da Balık yılında doğanlarla evlilikleri iyi olacaktır. Ama Sığır, Yılan ve Maymun yılında doğanlarla evlilik yaparlarsa zor günler yaşarlar.

Yaşadığımız çağın Aslan yılları şunlardır, 1914, 1926, 1938, 1950, 1962, 1974, 1986, 1998, 2010, 2022, ...

4. Yıl TAVŞAN YILI

Bu yılda doğan insanlar çok farklı, yetenekli biraz da kibirlidirler. Onlar görgülü, temiz kalpli ve dış görünüşü güzel insanlardır. Her şey için iyi düşünen, herkes tarafından hayranlık duyulan ve güvenilen insanlardır.

Hitap yetenekleri güçlüdür, çevresindekilere saygı gösterir, kendisi de saygı görür. Fakat bu yılın insanların bir eksikliği sıkılgan ve çekingen olmalarıdır. Hatta onların en iyi özellikleri de çekingen karakterleri altında kaybolabilmektedir. Başkaları hakkında dedikodu etmeyi severler; ancak,

insanlar bunun farkında değildirler. Onlar kalabalığı, kalabalık onları sever.

Onları kızdırmak pek kolay değildir, her zaman tepkisiz ve rahattırlar. Yufka yüreklidirler, ufacık bir şey için üzürlürler. Ama başkalarının başına gelenlere karşı soğukkanlı duruyorsa da, iş kendilerine geldiğinde acizleşirler. Ufacık bir şey için oturup zır zır ağlayıp sonra da hemen sakinleşirler. Onlar dışı kapalı sakin hayatlarını bozacağına inandıkları, rahatsız oldukları yeni bir şeyi hayatlarına sokmamaya çalışırlar. Hayatlarında refah ve huzura önem verirler. Bu insanlar yedi ölçüp bir kesenlerden olduklarından her bir şeyi iyice ölçüp tartmadan bir işe başlamazlar. Çok çalışkan olan bu insanlar, dürüst çalışırlar, kanun ve kurallara sıkı sıkıya bağlıdırlar. Para işlerine elleri yatkındır, para işlerinde başarılıdırlar. Kâr sağlamak isteniyorsa ticaret işleri onlara verilmelidir. İyi nasihatçilerdir; anlaşmazlıkları çözmede etkili ve çalışmayı seven insanlardır. Bu yılda doğan insanlar güler yüzlü, sevgi dolu, sevdikleri insanların gönlünü kazanmayı bilen ve dostları için yerinden yurdundan vazgeçmeye hazır insanlardır.

Dışarıdan öyle görünmeyi başarıyorsa da çak iyi eğitilmiş olduğu

söylenemez. Sezgileri kuvvetlidir, özellikle de nerede kendisine ne fayda olduğunu sadece sezgileriyle bilebilirler.

Hayatlarının her dönemi rahat geçer. Ani ve beklenmedik bir durum ortaya çıkmadığı sürece oldukça düzenli bir hayatı olur.

Tavşan yılında doğanlar, evlenmek için Koyun, Domuz veya Köpek yılında doğanlardan birini seçerlerse doğru karar vermiş olurlar. Balık yılında doğanlarla yapacakları evlilik iyi sonuçlanmayabilir. Fare ya da Tavuk yılında doğanlarla evlilikleri ise mutsuz olur.

Yaşadığımız çağın Tavşan yılları şunlardır: 1915, 1927, 1939, 1951, 1963, 1975, 1987, 1999, 2011, 2023,...

5. Yıl BALIK YILI

Balık yılında doğan insanlar sağlıklı, güçlü ve enerji dolu, temiz kalpli, riyakârlık bilmeyen, merhametli insanlardır. Bu insanlar güvenilir ve dürüsttürler. Ufacık bir şey bu insanları rahatsız eder ve kaygılandırır. Hep mükemmelliğe ulaşmayı amaçlarlar, bu yüzden de kendinden ve etrafındakilerden beklentileri çoktur. Çok şey isterler, bir o kadar da insanlara vermeyi severler. İyi yürekli, cesur, dürüst insanlardır. Onlarla gireceğiniz işlerde güveninizi hiçbir zaman boşa çıkarmazlar. Temiz yürekli insanlardır, bunların fikirleri esaslı olur. Onlara herkes saygı gösterir, insanlar üzerinde güçlü etkileri vardır.

Bu yılda doğan insanlar öfkeli, ağızlarına geleni düşünmeden söyleyen insanlardır. Sonradan söylenecek sözü önce söylerler. Ama yine de ne söylerse söylesinler öğütlerine kulak vermek gerekir. Çünkü bu yılın insanları başkalarına kötülük etmez.

Balık yılında doğanlar yetenekli, sakin, kendine güvenen insanlardır. Onlar hayatları boyunca fakirlik yüzü görmezler. Birçok işi bir arada yürütebilirler.

Hangi işe ellerini atarlarsa atınlara mutlaka başarılı olurlar. Bu kişiler ömürlerini büyük işlere vakfedecek olurlarsa mutlaka büyük üstünlük kazanırlar. Olur da yanlış bir yola girecek olurlarsa bile çok iş başarırlar.

Ama sonlarının nasıl olacağını söylemek güçtür. Onlar hep sevilirler; ancak, kendileri nadiren sever. Bu insanlar hiçbir zaman aşk derdi çekmez. Ama başkalarının onlar yüzünden çok acı çekmesi mümkündür.

Balık yılında doğan kadınlar sevgi dolu ve tutkulu kadınlardır. Onlarla evlenmek isteyen, onlara gönül veren erkek çoktur. Bunlar nadiren genç yaşta evlenirler, genelde ileri yaşlarda evlenirler. Hatta bazıları evlenme çağını kaçırlar, ömürleri boyunca evlenmeyenleri de çoktur. Bu durum onlar için bir sıkıntı yaratmaz, çünkü yalnızlık da onlara kendini iyi hissettirir. Borç para almayı, ileriye dönük konuşmayı sevmezler. Mülayim ve tatlı dillidirler. Kendilerini feda etmeye hazır bir kişiliğe sahiptirler.

Bazıları oldukça sert karaktere sahiptirler ve çevrelerinde olup bitenlerden memnun olmazlar. Hayatta pek çok zorlukla karşı karşıya kalırlar.

Kendi yakınlarından çok şey bekledikleri için ömrünün ilk devri zor geçer.

Orta yaşlarında hayatındaki iyi ve kötü şeyler birbirine denktir. Yaşlılığı rahat geçer.

Balık yılında doğan erkeklerin şanslı olduğu söylenir. Bu yılda doğanların fare, Yılan, Maymun veya Tavuk yılında doğanlarla yapacakları evliliklerin iyi olacağı vaat edilir. Sığır ya da Balık yılında doğanlarla yapacakları evliliğin iyi olmayacağı düşünülür. Köpek yılında doğanlarla yaşayacak olurlarsa mutsuz olurlar.

Yaşadığımız çağın Balık yılları şunlardır: 1904, 1916, 1928, 1940, 1952, 1952, 1964, 1976, 1988, 1976, 1988, 2000, 2012, 2024, ...

6. Yıl YILAN YILI

Doğuda Yılan aklın, zekânın sembolüdür. Yılan yılında doğanları diğerlerinden ayıran özellikleri keskin zekâları ve mantıklarıdır. Onlar çok konuşmazlar, tersine akıl ve mantık ile iş yaparlar. Eğer bu yılda doğmuş olan insanlar iyi bir eğitim alırlarsa çok başarılı ve pek çok şeyi önceden görece kadar ileri görüşlü kişiler olurlar. Onların insanlarla kurdukları ilişkilerde duygular, etkileşim ve karşılıklı saygı önemli yer tutar. Bu insanların genel olarak altı kişilik özelliği olduğu söylenebilir. Başladıkları her işi mutlaka sonuna kadar götürürler. Başarısızlık, onlar için az rastlanılan bir durumdur. Soğukkanlıdırlar ve çok hızlı karar verebilirler. Yaptıkları işte uzmandırlar. Bazıları biraz cimridir; borç para vermeyi sevmezler. Yine de zor duruma düşen insanlara acır ve onlara yardımda bulunurlar. Yılan yılında doğanlar az bir yardımda bulunacak olsa, yaptıklarını diline dolayıp

büyütürler de büyütürler. Bu yüzden yapabilirsiniz onların yardımından kaçınmın.

Para konusunda oldukça şanslıdırlar. Bu yılın insanları istedikleri zaman istedikleri kadar para bulabilirler. Yaşlandıkları zaman çoğu cimrileşir.

Yılan yılının insanları, yaptıkları işe dört elle sarılırlar ve çok çalışmaktan kaçmazlar. Bununla birlikte biraz da tembelliği yok değildir. Sevgi konusuna gelince, bu yılın insanları eşlerini kendi özgür iradeleriyle seçerler. Kıskanç ve alıngandırlar. Aile hayatına yaklaşımları düşüncesizce olduğundan birçok zorluğu yolun başındayken yaşarlar. Aynı anda birkaç kişiyle aşk ilişkisine girerler. Bu, onların en zayıf yönüdür. Sadece büyük bir aileye sahip olmaları onlara bu konuda zorluk çıkarır.

Yılan yılında doğan kadınlar çok güzel olur. Bu kadınlar beğenilen kadınlardır.

Bu insanların ömürlerinin ilk dönemi rahat geçer. Orta yaşlarda duygusallaşırlar ve hayatı daha iyi yaşama çabaları yüzünden çok sıkıntı çekerler.

Yılan yılında doğanların Sığır ya da Tavuk yılında doğanlarla yapacakları evlilikler mutluluk getirir. Maymun yılında doğanlarla evlenmelerinin iyi olmayacağı düşünülür. Aslan ve Domuz yılında doğanlarla yapacakları evliliklerin mutsuzluk getirmesi mümkündür.

Yaşadığımız çağın Yılan yılları şunlardır: 1905, 1917, 1929, 1941, 1953, 1965, 1977, 1989, 2001, 2013, 2025, ...

7. Yıl AT YILI

At yılında doğanlar güzel ve de neşeli insanlardır. Paranın getirdiği otoriteye sahiptirler. İyi giyinirler. Eğlenceyi, eğlence meclislerini severler. Her zaman kalabalıkta olmak isterler. Çoğunlukla bunlardan iyi sporcular çıkar. Spor dalında büyük galibiyetler kazanmaları mümkündür. Akıllı ve anlayışlıdır; ancak, biraz fazla konuşurlar. İşleri hep yolundadır. İnsanların fikirlerini anlamakta başarılıdır. Sadece zihinsel faaliyetlerde değil, ayrıca fiziksel işlerde de yeteneklidirler. Kaypaktırlar; hiçbir zaman sözlerinin arkasında duramazlar. Bir işe başladıklarında sonuna kadar gelmeden şüpheye düşerler. Buna rağmen her zaman inançla hareket ederler. Kendilerine saygı duyulmasını sağlarlar, bunun için de kazandıklarının çoğunu kaybederler. Onların gazabına maruz kalan herkes, ikinci bir defa daha karşılıklarına çıkmamaya çalışır. Çünkü bu yılın insanların öfkesinin sınırı yoktur. Bu insanlar öyle kendilerini beğenmişlerdir ki bu kadar olur. Karşılıklarına çıkan herkesi hiç acımadan yok edebilirler. Sadece kendi çıkarlarını düşünürler; çıkarları olmadığı sürece bir işe karışmazlar.

Özgür tabiatlıdırlar; çevresindekilerin öğütlerine, tavsiyelerine ihtiyaç duymazlar; ne yapmak isterlerse onu yaparlar. Bu özellikleri, onların zorluklarla başa çıkmalarına yardımcı olur. Kendisini sever ve değerli bulur. Erkekleri kadınlara karşı biraz zayıftır. Duygularına hitap ettiğinde her şeyi unuturlar. Her işte bütün güçlerini ve yeteneklerini kullanmaya çalışırlar; ancak, hizmet işinde pek de böyle değildirler.

Sevgi, onlar için çok yüce bir duygudur. Sevdikleri için her şeyden geçmeye hazırdırlar. Bu özellikleri yüzünden pek çok işleri, sonuca ulaşmadan kalır.

Bunlardan hangisi bu zaafından kurtulursa, o, yüksek mevki sahibi olur.

Bu yılın insanları, aile kurduktan sonra ailelerinin gözbebeği olurlar.

Bunların gitmesiyle ailenin önceki rahat hayatı sona erer. Bu insanlar, kendi elleriyle bir şeyler yapmaktan hoşlanır. İnsanların sözlerine körü körüne inanır; onları kandırmak çok kolaydır.

Hayatlarının ilk ve orta dönemleri huzursuz, ama yaşlılık zamanları rahat geçer.

At yılında doğanlar, Aslan, Köpek, Koyun yıllarında doğanlarla evlenirlerse mutlu olurlar. Fare yılında doğanlarla evlenmekten kaçınırsalar iyi olur.

Çağımızın At yılları şunlardır: 1918, 1930, 1942, 1954, 1966, 1978, 1990, 2002, 2014, 2026,...

8. Yıl KOYUN YILI

Koyun yılında doğan insanlar, edebiyata meraklıdırlar ve bu yönde yeteneklere sahiptirler. Bu insanlar iyi, temiz kalpli ve çekici kimselerdir. Doğayı severler. İyi huylu ve uyumlu olmalarına karşılık oldukça alıngan ve hassas bir yapıya sahiptirler. Koyun yılının insanların çoğu memnuniyetsiz, sürekli söylenen, kararsız ve kaderinden şikâyetçidirler. Çoğunun dinî inançları çok kuvvetlidir. Doğaüstü ve ilginç olaylar, onların ilgisini çeker. Başkalarının malından faydalanmayı severler ve onların sırtından zengin olmaya çalışırlar. Düzensizlik ve kabalıkları yüzünden onların bazı hareketleri hiç çekilir gibi değildir. Ama bu insanlar, gerektiğinde istedikleri kişilere yaranmayı da bilirler. Genel olarak ise bu insanların iyi kalpli ve eli açık kişiler olduğunu söyleyebiliriz. Ellerinde iki şey varsa birini vermeye hazırdırlar; ancak, çoğunlukla vermeye hazır oldukları şey başkasınınkindir. Yeri gelmişken söyleyelim, bunlar kötü yöneticilerdir. Bu insanların hayatı çoğunlukla kendilerine değil de başkalarına bağlıdır, yani o insanların başarısına. Her ne olursa olsun, bu insanlar çok kötü insanlar değildir. Birine haksızlık ve eziyet yapıldığında sessiz kalamazlar.

Koyun yılında doğanların sorumluluk duygusu gelişmemiştir. Bu insanlar yenilikçi de değildir. Yöneticilik yetenekleri yoktur; çünkü onlar boyun eğmeyi yönetmeye tercih ederler. Eğer iyi insanların etkisinde kalırlarsa

sanatta önemli başarılar kazanabilirler. Bu yetenekli insanlar duygusaldır da.

Buna karşın diğer insanların arasından sıyrılıp yükselmeyi başaramazlar.

Ticarette gelecekleri yoktur. Bunlardan tüccar olup da kazanana pek

rastlanmaz. Düşüncelerini açıkça ifade etmeyi başaramazlar. Bu yüzden

söylediklerini tam anlamıyla anlamak mümkün değildir. Bir bakarsınız hızlı

hızlı, bir bakarsınız çok yavaş konuşurlar.

Bütün ömürleri boyunca sevgi derdi yakalarını bırakmaz. Bazılarının ise bu

yüzden darmadağın olmaları da mümkündür.

Koyun yılında doğan insanlar, Tavşan, Domuz ve At yılında doğanlarla

evlenirlerse mutlu olurlar; Fare, özellikle de Sığır veya Köpek yılında

doğanlarla evlenmeleri iyi sayılmaz.

Yaşamlarının orta dönemi dertli, yaşlılık dönemleri ise rahat geçer.

Çağımızın Koyun yılları şunlardır: 1907, 1919, 1931, 1943, 1955, 1967,

1979, 1991, 2003, 2015, 2027,...

9. Yıl MAYMUN YILI

Bu yılda doğanlar, aileleri tarafından fazla nazlanmış insanlardır. Pek

güvenilir değildirler. Bu insanlar kurnaz, akıllı, düşünerek sonuca ulaşabilen

ve zor meselelere kolayca çözüm üretebilen insanlardır. Maymun yılında

doğanlar biraz farklı ve şakacı insanlardır, Bu yüzden insanlar tarafından

sevilirler. Kimi zaman bu insanların ikiyüzlülük ve yalancılık özellikleri

yüze çıkar. Onlarla iş yaptığınızda ihtiyaç sahibi iseniz sizi zorda bırakmazlar.

Maymun yılında doğanların sosyalliği ve açık gönüllülüğünün arkasında daima bir çıkarlarının olduğu söylenebilir. “Canım, cicim” diyerek insanlardan gerçek niyetlerini saklarlar. Kendilerini diğer insanlardan üstün ve daha mükemmel sanırlar. İnsanları sevmezler. Şöhret düşkündürler.

Bunların yapamayacağı, başaramayacağı iş yoktur. Bu yılın insanları çok okurlar; bilgilerini artırmaya çalışırlar; halledilmesi zor işleri kolaylıkla çözüme ulaştırırlar. Çok şey bilirler; etrafta olup biten her olaydan haberdardırlar. Hafızaları çok güçlüdür; gördükleri, duydukları ve okudukları her şeyi anında hafızalarına kaydederler. Bunların bu iş

bitiriciliğinin yanı sıra karşlarına çıkan basit bir zorluk da başladıkları işi bitirmeden bırakmalarına sebep olabilir; ufacık bir engel keyfini kaçırabilir. Çoğu adımlarını cesurca atamaz; sıkıştıkları vakit beceriksizleşirler. Ama onlar, her şeye bir bahanesi olan, çok zor durumlardan bile allem kallem edip sıyrılan insanlardır. Özgürlüklerine düşkündürler. Bu yılın insanlarına istemedikleri müddetçe bir şey yaptıramazsınız. Ne kadar uğraşırsanız uğraşın ikna edemezsiniz. Sadece kendi bildiklerini yaparlar.

Maymun yılında doğanlar, görevlerine düşkün insanlardır. Bu özellikleri

onların kanına işlemiştir. Zorluklarını hiç düşünmeden hatta olmadık şekillerde görev almaya çalışanları da vardır. Bazen bu insanların arasından büyük şan-şöhrete sahip olmayı başarabilenler de olur. Bu durumda onların halkın gözünden düşmemeleri için daha az konuşmaları gerekir. Bütün ömürleri boyunca paraya muhtaç kalmazlar. Gönül işlerinde mutluluğu zor yakalarlar.

Hayatlarının ilk dönemi rahat, ikinci dönemi huzursuz, son dönemi ise emutlu geçer.

Maymun yılında doğanlara Balık ve Fare yılında doğanlarla evlenmeleri tavsiye edilir. Yılan veya Domuz yılında doğanlarla yaşamaları uygun değildir. Aslan yılında doğanlarla yaptıkları evlilikler mutsuz olur.

Yaşadığımız çağın Maymun yılları: 1908, 1920, 1932, 1944, 1956, 1968, 1980, 1992, 2004, 2016, 2028, ...

10. Yıl TAVUK YILI

Mertlik ve cesaret bu yılda doğanlara mahsus özelliklerdir. Bu yılın insanları öyle gözü pek insanlardır, ki hayatları tehlike altındayken bile korkusuzca gülümseyebilir.

Bunlar akıllı ve de yetenekli insanlardır. Çalışmayı ve yaptıkları işi severler. Söz verdiklerinde ne kadar zor olursa olsun onu yerine getirirler; eğer yerine getiremezlerse buna gerçekten çok üzülürler.

Tavuk yılının insanları, içinden geçenleri çekinmeden söyleyebilen bir yapıya sahiptir. Bu özellikleri pek çoğunun hoşuna gitmez ve bu insanlarla anlaşmazlık yaşarlar. Bazı insanlar bu yılda doğanlarla herhangi bir ilişki içinde olmamayı tercih ederler. Bu doğruculuk karakteri Tavuk yılında doğanların, çoğu kez, diğer insanların kalbini kırdıklarını bile görmelerine engel olur. Bu insanlar merhametsizdir. Bu özellikleri, onların nezaket ve kibarlık gerektiren işlerde çalışmalarına engel olur. Bu yılın insanları gericidir; yeniyi, kendisi için faydalı olsa bile, zoraki kabul eder. Çoğunlukla kendisini haklı görür ve ne yapması gerektiğini bilir. Bu yüzden de kararlı adımlar atar.

İyi giyinmeyi, hatta çevresindekilerin gözlerini kendinden alamayacakları kadar güzel giyinmeyi severler. Sadece giyimine değil, aklına da insanları hayran bırakır. Kimi zaman haddinden fazla övünmeleri onların biraz da olsa gözden düşmelerine sebep olur.

Bazen yapamayacakları işler için söz verdikleri olur. Onlarla iş yaptığınızda dış görünüşünün sizi yanılttığını anlarsınız. Bu insanlar, birazcık da tembeldir. Ama onlar iyi çalışmadıkları, zahmet çekmedikleri müddetçe kolay kazanç elde edemeyeceklerdir. Parayı da zorlukla bulurlar. Eğer uzun süre sıkıntıya katlanırlarsa zengin bir hayat yaşamaları da mümkündür.

Ancak bu insanlar, rahatlıklarına düşerlerse, tembellik ederlerse

kazanacaklarını da hemen kaybederler.

Gönül işlerindeki hali de pek parlak değildir. Sevdiklerini elde etmek için çok sıkıntıya katlanmaları gerekir.

Tavuk yılı insanların hayatı iniş çıkışlarla doludur. Bir bakarsınız başladıkları işi bir sonuca ulaştırırlar, bir bakarsınız başarısızlığa uğrarlar.

Bu insanlar, fakirliği de yaşar, zenginliği de. Onların ihtiyarlığında mutlu bir hayatı olur.

Tavuk yılında doğanların Sığır, Yılan veya Balık yılında doğanlarla mutlu evlilikleri olur. Fare, Tavuk ve Köpek yılında doğanlarla yapacakları evlilikler mutsuzlukla sonuçlanır. Koyun yılındakilerle güzel bir yaşantısı olmaz.

Yaşadığımız yüzyıldaki Tavuk yılları: 1909, 1921, 1933, 1945, 1957, 1969, 1981, 1993, 2005, 2017, 2929, ...

11. Yıl KÖPEK YILI

Bu yılda doğan insanlar en güzel özelliklere sahiptir. Bu insanlar, vefalı, temiz kalpli, sır saklamayı bilen, inançlı kişilerdir. Bununla birlikte şenşakrak, neşeli insanlardır, kılı kırk yarmayı sevmezler. Ama inatçılıkları da anlatılır gibi değildir. Sert ve kötü bir sözü söylemeyi düşünemezler bile.

Yine de yerli yersiz sızlanmaya, yok yere hata aramaya meyillidirler.

Adalet yolunda bu insanlardan daha iyi savaşan yoktur. Her türlü adaletsizlik bu insanlara azap verir ve bu durumu düzeltene kadar da rahat etmezler.

Dürüstlük uğrunda, sıkıntıda olanlara yardım etmek için ellerinden geleni yaparlar. Bu yılın insanların halk içindeki saygınlığı büyüktür. Bu insanların diğeri bir iyi yönü de hiçbir zaman aptalca hareketlerin tarafında ya da savunucusu olmamalarıdır.

Köpek yılında doğanlar, filozof, nasihatçi, hayatı kendi gibi yaşayan ve paraya çok önem vermeyen insanlardır. Bu insanlar, başına buyruk, dayanıklı ve oldukça dikbaşlıdırlar. Dışarıdan baktığınızda, bu insanların duygusal bakımdan kayıtsız ve umursamaz olduğunu düşünürsünüz; ancak, öyle değildir. Bu insanlar bütün güzel duygulara sahiptirler.

Bunlar, sıkıntı ya da zenginlik içinde yaşasınlar, hiç fark etmez; her zaman akıl ve mantıklarıyla hareket ederler. Ellerinde olanla yetinmeyi bilirler. Hep bu şekilde davrandıkları için para onlar için mutluluk anlamına gelmez. Ama para lazım olduğunda da gerektiği kadarını bulmayı becerir.

Genelde bu yılın insanları arasından çok iyi liderler ve yaşadığı topluma hizmet edecek kişiler çıkar. Bu insanlarda bilhassa liderlik özellikleri çok baskındır. Özellikle de hangi işte çalışırlarsa çalışsınlar orada dürüst kalmayı başarırlar.

Bu insanlar nüktedandır. Sade anlatımı severler; ancak, fikirlerini tam olarak

ifade edemezler. Keskin zekâlıdırlar. Kimse bir şeyi onlar kadar dikkatli dinleyemez.

Bu insanların sevgisi, temiz ve gerçektir. Ama yaşamında gönül derdi çeker.

Bu da onların her zaman vesveseli ve kararsız olmalarından kaynaklanır.

Hayatları, adalet uğruna verdikleri mücadelelerle doludur. Kararsızlık, hayatlarına damgasını vurur.

At, Aslan ya da Tavşan yılında doğanlarla mutlu bir evlilik yapmaları mümkündür. Sığır ya da Tavuk yılında doğanlarla evlenmeleri tavsiye edilmez. Balık ve Koyun yılında doğanlarla bir araya gelmezlerse de iyi olur.

Çağımızın Köpek yılları şunlardır: 1910, 1922, 1934, 1946, 1958, 1970, 1982, 1994, 2006, 2018, 2030, ...

12. Yıl DOMUZ YILI (Kara Geyik)

Domuz yılında doğanların ömür boyu temizliklerine dikkat etmeleri gerektiği, çünkü kirliliğin bu insanlar için tehlikeli olduğu rivayet edilir.

Amaçlarına ulaşma konusunda azimlerinin sınırı yoktur. Hiç kimse bunlara karşı galip gelemmez.

Bu insanların dostu azdır. Fakat Domuz yılının insanları dostlarına karşı çok vefalıdır. Dostları için kendilerini ateşe bile atarlar. Cesaret gibi önemli bir özelliğe sahiptirler. Onlara gönül rahatlığıyla sırrını verebilirsin. Hiçbir

zaman adam satmaz ve kimseyi aldatmazlar. Yaptıkları her işe temiz yüreklilikle başlarlar ve canla başla çalışırlar. Sadece hakikat yolundan giderler. Mert ve de temiz insanlardır. Aynı zamanda çok kolay inanan, saf ve biraz da sefildirler. Bu insanların kalbi çabuk kırılır. Esasen yumuşak huylu ve sakin insanlardır. Bunların arasında dedikoducu olanları da vardır. Çok konuşmazlar; ancak, haddinden fazla meraklıdırlar. Bu yüzden çok okurlar. Her şeyden haberdardırlar. Ama bilgisini sınamaya kalktığınızda temelini zayıf olduğunu görürsünüz.

Para meselesine gelince, bu insanlar hiçbir zaman parasız kalmazlar. Bu insanların her zaman iyi işleri ve çok paraları vardır. Bunun için sıkıntı çekmeleri de gerekmez. Kolay inanan insanlar olduklarından pek çok kez kandırılmaları da mümkündür ve işleri de bu yüzden darmadağın olabilir. Bu yüzden az da olsa olan bitenden haberdar olmaları gerekir.

Rol yapma yani tiyatro konusunda yeteneklidirler, ama bunun zevkinden haberdar değildirler. Yalan söylemezler, söylediklerinde de zor bir durumdan kendilerini kurtarmak için bu yola başvurmuşlardır. Dış görünüşü çok sadedir. Bu insanlardaki gücün ve iradenin ne kadar kuvvetli olduğu hemen anlaşılır. Herhangi bir şey hakkında karar verecekleri zaman olması veya olmaması gerekeni iyice ölçüp biçerler. Bu insanların böyle uzun süre düşündüğünü görenler, onların ne yapacaklarını bilemediğini

sanırlar. Ama tam aksine, yapmaları gerekeni çok iyi bilirler; ancak, yanlış yapmamak için uğraşırlar. Böyle davrandıkları için bazen fırsatları kaçırdıkları da olur.

Domuz yılında doğan kadınlar, saygıya çok önem verirler. Küçük eğlenceleri severler. Bu kadınlar aile yönetimini iyi bilirler ve sevgi doludurlar.

Domuz yılında doğanların hayatlarının ilk ve orta dönemlerinde pek çok zorluk olur; ancak, ne kadar büyük sıkıntıya düşerlerse düşünler çekingenliklerinden dolayı kimseden yardım isteyemezler. Yaşamlarının son dönemini rahat geçirirler.

Domuz yılında doğanlar, Tavşan ve Koyun yılında doğanlarla evlenirlerse sonuç iyi olur. Maymun yılında doğanlarla evlenirlerse mutsuz olurlar. Yılan yılında doğanlarla yapacakları evlilik onlara bahtsızlık getirir.

Çağımızın Domuz yılları şunlardır: 1911, 1923, 1935, 1947, 1959, 1971, 1983, 1995, 2007, 2019, 2031

Türk kavimlerinin en eski zamanlardan beri, en çok kullandıkları takvim sistemi, devri on iki hayvanlı takvim sistemidir.

İslam-Türk alimleri bu on ikili sisteme “Tarih-i Türki,” “Tarih-i Türkistan,”

“Tarih-i Khita” ve “Uygur” veya “Sal-i Türkan” (“Türk yılı”) demektedirler.

Bu takvimde Dünya'nın ömrü 3.600.000 yıldır.

Bu süre 360 ven'dir.

1 ven 10.000 yıldır. 12 yıl 1 devirdir.

1 yıl 12 aydır.

1 ay 4 hafta ve 30 gündür.

Bu on ikili sistemde her hayvan bir yıla ad vermektedir.

Devre tamamlandıktan sonra, yeniden on ikili devre başlamaktadır.

Yıllara adlarını veren hayvanlar sırasıyla şunlardır:

1- Sıçgan (sıçan),

2- Ud (öküz),

3- Pars (pars),

4- Tavışgan (tavşan),

5- Nek (timsah),

6- Yılan (yılan),

7- Yund (at),

8- Koy (koyun),

9- Biçin (maymun),

10- Tagaku (tavuk),

11- İt (köpek),

12- Tonguz (domuz)

Sıralamadan da anlaşılacağı üzere, devrenin ilki Sıçan, sonu ise Domuz yılıdır.

Türk kavimlerinin en eski zamanlardan beri, en çok kullandıkları takvim sistemi, devri on iki hayvanlı takvim sistemidir.

İslam-Türk alimleri bu on ikili sisteme “Tarih-i Türki,” “Tarih-i Türkistan,” “Tarih-i Khıta” ve “Uygur” veya “Sal-i Türkan” (“Türk yılı”) demektedirler.

Bu takvimde Dünya'nın ömrü 3.600.000 yıldır.

Bu süre 360 ven'dir.

1 ven 10.000 yıldır. 12 yıl 1 devirdir.

1 yıl 12 aydır.

1 ay 4 hafta ve 30 gündür.

Takvimin kökeni ve yılların sırasının oluşumuyla ilgili olarak da şu bilgiler yer almaktadır:

Türk hakanlarından birisi kendisinden birkaç yıl önce geçmiş olan bir savaşı

öğrenmek ister, o savaşın yapıldığı yılda yanılırlar, onun üzerine bu iş için

Hakan ulusuyla geniş (müşavere) yapar ve kurultayda “Biz bu tarihte nasıl

yanıldıksa bizden sonra gelecek olanlar da yanılacaklardır; öyle ise, biz

şimdi göğün on iki burcu ve on iki ay sayısınca her yıla birer ad koyalım;

sağışlarımızı bu yılların geçmesiyle anlıyalım; bu aramızda unutulmaz bir

andaş olarak kalsın” der.

Ulus bu hakanın önergesini onaylar (Kaşgarlı Mahmud : I, 345).

Bunun üzerine Hakan ava çıkar; yaban hayvanlarını “İlisu”ya doğru sürsünler diye emreder. Bu, büyük bir ırmaktır. Halk bu hayvanları sıkıştırarak suya doğru sürer. Bu hayvanlardan avlarlar; bir takım hayvanlar suya atılırlar; on ikisi suyu geçer; her geçen hayvanın adı bir yıla ad olarak takılır. Bu hayvanlardan birincisi “Sıçgan = sıçan” imiş. İlk önce geçen bu hayvan olduğu için ilk yıl bu adla anılmış ve ilk yıla “Sıçgan yılı” denilmiştir (Kaşgarlı Mahmud : I, 345).

Yukarıda verilen bilgilerden en kayda değeri, eski bir zamanda Türk kültür çevresinde şartların zorlamasının bir sonucu olarak, en azından bir savaşın tarihini bile belirlemede bu takvimin kullanılmaya başlamasıdır.

Bu takvimin Türkler’de belirgin olarak varlığı Göktürk yazıtlarında ortaya çıkmaktadır.

Köl Tigin yazıtında onun ölümüyle ilgili şu bilgi yer almaktadır:

“Köl Tigin koyn yılka yiti yigirmike uçdı. Tokuzunç ay iti otuzka yoğ ertürtümüz. Barkın bedizin bitigtaşın biçin yılka yitiñç ay yiti otuzka kop alkımız. Köl Tigin özi kırk artuki yiti yaşında bulut bustadı.”

(“Köl Tigin koyun yılında (birinci ay) on yedinci günde uçtu. Dokuzuncu ay, yirmi yedinci günde yas töreni tertip ettik. Türbesini, resmini, kitabe taşını

maymun yılında yedinci ay, yirmi yedinci günde hep bitirdik. K l Tigin kendisi kırkyedi yaşında bulut  kt rd ”) (K l Tigin, Kuzeydoğu).

Bilge Kağan’ın ölümü için ise, Şu ilgiler bulunmaktadır:

“Buna kazanıp kangım kağan ıt yıl onun ay altı otuzka ua bardı. Lazgın yıl biŐin ay yiti otuzka yoğ ert rt m.”

(Bu kadar kazanıp babam, kağan köpek yılı, onunca ay, yirmi altıda uçup gitti. Domuz yılı beşinci ay, yirmi yedide yas töreni yaptırdım”) (Bilge Kağan, Güney, 10).

Ayrıca, kaynaklarda sayılar için Göktürkler’in çetele tutmaları, bu tür belgelerin ok ucu ile balmumu üzerine damgalanması ve hesapları bir değnek üzerine yapılan entiklerden ibaret olması dikkate değer bir husustur.

Yazıtlarda tümen (on bin) ve katlarından söz edilmesi de takvime bağlı olarak yaş ve sayı kavramlarının geliŐmiŐ olduğunu göstermektedir (Bilge Kağan, Doğu, 26).

Göktürkler’in kullandığı on iki hayvanlı takvimde her hayvanın bir yılı gösterdiği, yıl içerisinde aylar ve aylar içerisinde de günlerin varlığı ortaya çıkmaktadır.

Göktürkler’in kullandığı bu takvim Uygurlar tarafından da kullanılmıştır.

Burada on ikilik devrede yıl, ay ve günler gösterilmektedir.

Uygur hukuk belgelerinde:

“Takıgu yıl, trtn ay, sekiz yangıya”,

(“Tavuk yıl, dördüncü ay, sekiz yeniye”);

“Koyun yıl, onun ay, biş ugrmige”,

(“Koyun yılı, onuncu ay, sekiz yeniye”)

gibi ifadeler aynı anlayışın ürünüdür

On iki hayvanlı takvim yalnız Orta Asya’da kullanılmamış, çok geniş coğrafiyalarda Türk kavimlerinin kullandığı bir takvim olmuştur.

Bu takvimi kullanan kavimlerden biri de Tuna Bulgarları’dır.

Onlar hayvan adlarını kendi dillerinin yapısına uygun bir biçimde belirlemişlerdir. Ayları da diğerk Türk topluluklarında olduğu gibi sayı sırasına göre belirtmişlerdir.

in Seddi’nden Tuna Nehrine kadar çok geniş coğrafiyada Türk kültür çevrelerinde yaygın kullanım alanı bulan on iki hayvanlı takvimde yıla adını veren hayvandan hareketle yılların özellikleri 11. yüzyıldan başlamak üzere, çeşitli kaynaklarda belirtilmeye başlanmıştır.

Bu çerçevede, yılların her birinde bir hikmet olduğunu sanarak, onunla fal tutmaya ve uğur saymaya yönelmişlerdir.

Ayrıca, bu durum on iki hayvanlı takvimin Türk kültür çevrelerinde yaygın olarak kullanıldığının bir işaretidir.

Yılların nasıl geçeceği, bolluk, kıtlık, savaş, kuraklık, yağış vb. olup

olmayacağı yıllara adını veren hayvanlara göre belirtilmiştir.

Türk kaynaklara göre, on iki hayvanlı takvim Göktürkler döneminde kullanılmaya başlanmıştır.

Yıl, ay ve gün hesabına göre, bu takvimin Türkler arasında kullanıldığı ve çoktan gelişim sürecini tamamlamış olduğu görülmektedir.

Göktürk döneminde aynen runik (oyma) yazının gelişimini tamamlayarak, bütün Türk toplumunun sosyal, siyasi, hukuki, dini ve iktisadi ihtiyacını karşıladığı gibi, on ikilik devreyi esas alan yıl, ay ve günleri netleşmiş bu takvimde toplumun zamanla ilgili doğum, ölüm, yaş, yağ, savaş gibi tarih zaptını zorunlu kılan bütün ihtiyaçlara cevap vermiş olması söz konusudur.

Bu durumda on ikilik devreyi esas alan takvim, yani on iki hayvanlı takvim Göktürk dönemi öncesinde kullanılıyordu. Kökeni kuzey medeniyeti olup, Asya Hunları tarafından da kullanılmıştır. On iki hayvanlı takvimin gerçek mucidi Türkler olmuştur

Asya Hunları'nda yılın belirli dönemlerinde gerçekleştirilen toplantılar aynen Göktürklerde de yapılıyordu.

Bu dönemler aynı zamana denk geliyordu. Göktürkler bu zamanı belirli bir takvime bağlamışlardı.

Bu toplantılar Göktürkler'e Asya Hunları'ndan intikal etmiştir.

Yılın belirli zamanlarına denk getirilmesi aynı takvimin kullanıldığına işaret

sayılabilir.

Adı geçen takvimin Hunlar'dan öncede kullanılmış olabileceği ifade edilmektedir.

Gerçektende Saka döneminde kullanıldığına dair bilgi kırıntıları bulunmaktadır. M.. 5. yüzyıla tarihlendirilen Eksik Kurganı'ndan çıkarılmış gümüş bir kap üzerindeki yazının, "Han'in oğlu yirmi üç yaşında yok oldu. (Halkın?) adı da yok oldu." şeklinde okunduğu kabul görmektedir.(Altın elbiseli adam)

Burada dadil Türkçe olup, yaşı belirtmek için sayı kullanılmıştır. Yaşın belirli bir takvimle bağlantılı olduğu dşnlmelidir.

Kurganlardan çıkarılmış olan buluntularda bir lde on ikili sistemle bağlantı kurmayı mümkün kılmaktadır.

Tuva'da Arzhan yakınında bulunan ve Sayan-Altay Bölgesinin en büyük kurganında 360 at ortaya çıkarılmıştır.

Burada 360 atın 1 yıl, 30 tanesinin 1 ayla ifade edildiği ileri sürülmektedir.

Yine Kuban Bölgesinde de ortaya çıkarılan kalıntılardan aynı anlayışın varlığı belirlenebilmiştir,

Sakalar'la aynılığı bilinen ve Sakalar'ın batıya geçmiş kolunu oluşturan

İskitler'e ait kurganlardan on ikili devreyi gösteren buluntular ortaya

Çıkarılmış olup, bunlar İskitler'de bu takvimin varlığına işaret

sayılmaktadır.

Milattan sonraki dönemlerde yaygın olarak kullanılan ve milattan önceki dönemlerde de varlığı belirginleşen on iki hayvanlı takvimle günümüzde kullanılan takvimin dönüşümleri üzerinde de durulmuştur.

Hesaplamalara göre, miladın birinci yılı Tavuk yılına denk gelmektedir.

Devrenin başlangıcı olan Sıçan yılı miladın dördüncü yılıdır.

Bu durumda Sıçan yılı miladın 4, 16, 28, 40 ... yıllarına denk gelir

O halde devre adedi "n," miladi yıl "M" ile gösterilirse,

$M = n \times 12 + 4$ ve buradan $n = (M - 4) / 12$ olarak devre adedi bulunur.

On İki Hayvanlı Yılların Devri Vasıfları

I - Sıçan Yılı : Karışıklık, kargaşalık ve kan dökme çok olur; Hırsızlar, yol kesiciler çoğalır, halk yerdeki böceklerden zarar görür; bazı yerlerde rahatlık ve huzur olur; valilere ve divan ehline noksanlık ve ziyan yüz gösterir. Bu yılda yağmur orta halli olur.

II - Sığır Yılı : Sığırlar döğüşgen olmasından bu yıl harp çoğalır. Dert ve baş ağrıları çoğalır, kış soğuk geçer, mevsim kendi tabiatına az uyar, havalar değişik olur, soğuktan meyvelere afet erişir, etrafı alemde fitne ve karışıklık çok olur, insanlarda, bey ve sultanlarda keder çoğalır.

III - Pars Yılı : Hükümdarlar birbirine şüpheli nazarla bakarlar ve makam kavgasına girişirler; ahid bozuculuk ederler. Yemiş az olur. Hayvanlara afet

az gelir. Kış kısa ve soğuk olur; göze ve ırmakların suyu çok olur.

IV - Tavşan Yılı : Nimet ve feragat çok olur; bazı yerlerde hastalık, ölüm, bilhassa kadın ve çocuklarda çok olur. Hükümdarlar adalet ve insafı meylederler, eğer zulüm vaki olursa adalet sebebi ile olur. Yağmur, çeşme ve ırmak suları bol olur. Meyve her nimet çok olur.

V - Ejder Yılı : Timsahın suda yaşaması dolayısıyla bu yıl çok yağmur yağar ve bolluk olur. Savaş ve kan dökücülük çok olur. Mahsul bol olur.

VI - Yılan Yılı : Bu yıl meyve çok az olur, yıl kurak kış soğuk ve uzun olur. Yılan, sıçan ve karınca bazı yerlerde çoğalır. Hükümdarlar, beyler arasında düşmanlık olur. Halk arasında hile artar, türlü hastalıklar meydana çıkar. Bazı yerlerde veba olur.

VII - At Yılı : Bu yıl karışıklık, fitne ile gelir, cenk ve savaş zuhur eder. Yaz hoş, hububat çok olur; dört ayaklılara hastalık ve helak erişir. Kış gayet yumuşak ve uzun olur; meyvelere afet erişir.

VIII - Koyun Yılı : Bu yılda nimetler bollaşır; insanlar iyilik ve hayra yönelirler; yağmur çok yağar, gerçi fitne ve karışıklık çıkarsa da çabukça sükun bulur ve asayiş yerine gelir.

IX - Maymun Yılı : Çok muharebe ve mücadele olur, reaya ve göçebelerin malı çok olur; büyükler ve eşraf birbirleriyle mevki kavgasına düşerler.

Hırsızlar ve fitneciler galebe ederler ve halka mazarrat yaparlar; bu yılda,

meyvelere afet erişir. At, deve gibi büyük hayvanlarda çok telefât olur.

X - Tavuk Yılı : Hastalık çok olur, bazı yerlerde zelzele tahribat yapar, alış veriş kesilir, eşya bahalanır, bazı, yerlerde büyük harpler olur. Hububat az olur. Hayvanat çoğalır.

XI - İt Yılı : Fitne, karışıklık ve kan dökücülük, at ve katır ölümü olur, hayvanların kıymeti artar; hırsızlar ve yol kesiciler çoğalır, kış gayet soğuk geçer, çok hastalık olur.

XII - Domuz Yılı : Hükümdarlar arasında mühalefet olur; reaya üzerine emir ve nehiyleri geçer. Tehlikeli hastalıklar çoğalır. Hırsız ve yol kesiciler artar. Meyveler bollaşır.